

Довідка
про стан проведення дослідно-експериментальної роботи
в Харківській області на базі закладів дошкільної
та загальної середньої освіти
у 2018 році

Протягом 2018 року дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня здійснювалась у 57 закладах освіти Харківської області за 14-ма напрямками.

1. «Науково-методичні засади впровадження фінансової грамотності у навчально-виховний процес навчальних закладів» – 15 закладів освіти (накази Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 19.07.2012 № 828 та Міністерства освіти і науки України від 17.06.2013 № 776 на 2012 – 2019 роки).

2. «Психолого-педагогічні засоби оцінки рівнів сформованості компетентностей молодших школярів як чинник управління якістю навчання в системі розвивальної освіти» – 3 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 06.08.2014 № 906 на 2014 – 2018 роки).

3. «Тьюторська технологія як засіб реалізації принципу індивідуалізації в освіті» – 4 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.2015 № 764 на 2014 – 2020 роки).

4. «Теоретико-методологічні засади моделювання розвитку авторських шкіл» – 2 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.01.2017 № 79 на 2017 – 2021 роки).

5. «Психолого-педагогічні умови соціальної підтримки дітей у складних життєвих обставинах» – Комунальний заклад «Харківський дитячий будинок «Родина» Харківської міської ради» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.06.2017 № 921 на 2017 – 2021 роки).

6. «Формування позитивної громадської думки щодо освітніх інновацій» – 2 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2016 № 219 на 2016 – 2020 роки);

7. «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» – 4 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2017 № 1028 на 2017 – 2022 роки).

8. «Філологічний олімп» – Харківський ліцей № 149 Харківської міської ради Харківської області на 2016 – 2020 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2016 № 215 на 2016 – 2020 роки).

9. Здоров'язбережувальна технологія «Навчання у русі» – 5 закладів освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 02.11.2016 № 1312 на 2016 – 2020 роки).

10. «Реалізація компетентнісного підходу в науково-педагогічному проекті «Інтелект України» на базі загальноосвітніх навчальних закладів», учасник – Харківська гімназія № 169 Харківської міської ради Харківської області (наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2017 № 1171).

11. «На крилах успіху» – освітній проект в рамках Всеукраїнського експерименту за темою «Дидактико-методичне і навчальне забезпечення реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти», учасник – Зміївський ліцей № 1 імені двічі Героя Радянського Союзу З.К. Слюсаренка (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.2016 № 834 на 2016 – 2020 роки).

12. «Я – дослідник» – інноваційний освітній проект – 6 закладів освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2018 № 366 на 2018 – 2021 роки).

13. «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення інтегрованого курсу «Природничі науки» для 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» – 10 закладів освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 03.08.2018 № 863 на 2018 – 2022 роки).

14. «Електронний підручник для загальної середньої освіти» (E-bookforsecondaryeducation (EBSE) – 2 заклади освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 31.08.2018 № 957 на 2018 – 2021 роки).

Дослідно-експериментальна робота регіонального рівня здійснювалась у 45 закладах освіти за 5-ма напрямками.

1. «Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему навчально-виховної роботи закладів освіти Харківської області» – 34 заклади освіти (накази Департаменту науки і освіти від 22.11.2013 № 700, від 08.10.2014 № 405 на 2013 – 2018 роки).

2. «Науково-методичні засади впровадження гендерних підходів у систему роботи закладів освіти» – 8 закладів освіти (наказ Департаменту науки і освіти від 29.10.2014 № 449 на 2014 – 2018 роки).

3. «Художньо-естетичне виховання учнів у школі повного дня» – Харківська спеціалізована школа з поглибленим вивченням окремих предметів № 133 «Ліцей мистецтв» Харківської міської ради Харківської області (наказ Департаменту науки і освіти від 12.08.2011 № 420 на 2011 – 2016 роки, наказ Департаменту науки і освіти від 14.02.2017 № 30 на 2017 – 2022 роки).

4. «Проектування багаторівневого освітнього середовища навчально-виховного комплексу як умова формування життєвої компетентності вихованців з особливими освітніми потребами» – Комунальний навчальний заклад освіти «Богодухівський спеціальний навчально-виховний комплекс» Харківської обласної ради (наказ Департаменту науки і освіти від 26.01.2016 № 22 на 2016 – 2018 роки).

5. «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного фактору забезпечення стабільності та перспектив освіти: проблеми формування і тенденції розвитку на базі Харківського гуманітарного університету» – Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія» (наказ Департаменту науки і освіти Харківської обласної адміністрації № 203 від 02.07.2018 на 2018 – 2022 роки).

Відповідно до програм, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України, Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації, у 2018 році закінчується реалізація 4-х експериментів: одного всеукраїнського рівня та 3-х – регіонального рівня.

Результати дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня

У червні 2018 року вісім закладів освіти області закінчили роботу в експерименті регіонального рівня за **темою «Науково-методичні засади впровадження гендерних підходів у систему роботи закладів освіти» (2014 – 2018)**: 2 заклади освіти сільської місцевості, два навчально-виховних комплекси, дві гімназії, ліцей і одна спеціалізована школа.

До роботи в експерименті залучено неурядову громадську організацію – Гендерний інформаційно-аналітичний центр «КРОНА», підтримку здійснював Фонд імені Гейнріха Бюлля (представництво в Україні).

Робота з виконання експерименту проходила в чотири етапи: підготовчий – 2014 рік, концептуально-діагностичний – 2015 рік, формувальний – 2015 – 2017 р., узагальнюючий – 2018 рік.

Перед початком експерименту проведено соціологічне опитування й анкетування його учасників і учасниць. У всіх закладах освіти, які брали участь в експерименті, створено координаційні творчі групи з експериментальної роботи.

Під час експерименту здійснено: гендерний аналіз настінного простору закладу освіти, гендерний аналіз уроків за темою експерименту, гендерний аудит закладу, розробка гендерночутливої наочності, а також велись індивідуальні щоденники гендерних педагогічних спостережень. Створено модель набуття гендерної компетентності педагогами в системі післядипломної педагогічної освіти.

За період дослідно-експериментальної діяльності проведено 44 тренінги й семінари для педагогічної та управлінської спільноти експериментальних закладів, де були розглянуті різні аспекти освітнього процесу школи з позицій гендерночутливості.

У ході дослідно-експериментальної роботи підготовлено 6 національних експерток з числа учасниць експерименту, які у 2018 році взяли участь у антидискримінаційній експертизі електронних версій проектів підручників для 10-х, 5-х і 1-х класів.

З метою підбиття підсумків регіонального експерименту та перспективи подальшого впровадження гендерного підходу в освітньому процесі для педагогів експериментальних закладів освіти в березні-квітні 2018 року проведено 5 тематичних семінарів та обласний науково-практичний семінар, на якому презентовано результати дослідно-експериментальної роботи з проблем формування гендерної компетентності педагогів, учнів та їх батьків. Результати експерименту висвітлено в більш ніж 20 публікаціях у наукових і періодичних виданнях.

Результати експерименту також розглянуто в ході проведення міні-EdCamp на базі Огіївського навчально-виховного комплексу Сахновщинської районної ради Харківської області.

Проведене підсумкове анкетування учасників експерименту свідчить про те, що учасники позитивно налаштовані до теми експерименту, активно брали участь в ньому та готові продовжувати й активно впроваджувати ідеї гендерного підходу у свою педагогічну діяльність, життя спільноти, громади.

Продовження роботи закладів освіти в інноваційному режимі із забезпечення прав і можливостей жінок і чоловіків, упровадження європейських стандартів рівності в усіх сферах життя суспільства відбуватиметься відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 273 «Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року».

Програма дослідно-експериментальної роботи за темою **«Проектування багаторівневого освітнього середовища навчально-виховного комплексу як умова формування життєвої компетентності вихованців з особливими освітніми потребами»** реалізувалась у продовж 2016 – 2018 років на базі Богодухівського спеціального навчально-виховного комплексу Харківської обласної ради. Участь в експерименті брали 8 класів і 2 групи професійно-технічної підготовки, 40 педагогів, 2 керівники.

Мета дослідження: розроблення науково обґрунтованої та практично апробованої моделі формування життєвої компетентності вихованців, спрямованої на здобуття ними певного рівня освіти, професійної підготовки, проведення корекційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах навчально-виховного комплексу.

На I (підготовчо-організаційному) етапі створено інформаційну базу даних за темою експерименту, розроблено методичні рекомендації щодо впровадження теми дослідження в освітній процес та підготовки вчителя до експериментальної діяльності. Значну увагу приділено запровадженню ефективних методів навчання учнів, стимулюванню педагогічного колективу до експериментальної діяльності.

Під час II (констатувально-моделювального) етапу викладачами Харківської академії неперервної освіти на базі закладу проведено тематичний спецкурс «Формування життєвої компетентності вихованців шкіл-інтернатів засобами ігрової діяльності». Підвищенню фахової компетентності педагогів і реалізації програми педагогічного експерименту також сприяла участь учителів в онлайн-курсі «Основи здоров'язбережної компетентності» та освітньому проекті «Вчимося жити разом».

Результатом роботи стала розробка моделі формування життєвої компетентності особистості вихованців з особливими освітніми потребами. Ця модель реалізується в системі профільного навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку за сільськогосподарським напрямом. Поряд із практичною діяльністю проводилася низка профорієнтаційних заходів з учнями спільно з районним центром зайнятості.

На III (формульовано-упроваджувальному) етапі експерименту реалізовано модель формування життєвої компетентності особистості вихованців з особливими освітніми потребами, здійснено моніторинг ефективності моделі, узагальнено й презентовано результати дослідно-експериментальної роботи через публікації та участь у науково-практичних конференціях. На даний час експеримент закінчено.

Протягом 2013 – 2018 років у Харківській області здійснювалась дослідно-експериментальна робота регіонального рівня за темою **«Науково-методичні засади впровадження медіаосвіти в систему навчально-виховної роботи закладів освіти Харківської області»**.

Метою дослідження визначено експериментальне впровадження медіаосвітніх інноваційних технологій в освітній процес закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти та дослідження їх ефективності.

Статус експериментальних закладів регіонального рівня отримали 34 заклади освіти з 7 районів м. Харкова, 6 районів і 3-х малих міст Харківської області. Із них: 6 – закладів дошкільної освіти; 2 – заклади позашкільної освіти, 26 – закладів загальної середньої освіти.

На підготовчому етапі експерименту проведено анкетування педагогічних працівників, які проходили навчання на курсах підвищення кваліфікації в Харківській академії неперервної освіти. На основі відповідей респондентів виділено пріоритетні теми, що викликають у них зацікавлення в пресі, радіо / телепередачах, інтернет-сайтах, відео.

Упродовж здійснення експерименту розроблено 20 програм семінарів-практикумів для вихователів закладів дошкільної освіти, класних керівників, учителів початкових класів, учителів-предметників закладів загальної середньої освіти із питань упровадження медіаосвіти.

З метою формування необхідних медіакомпетентностей у педагогів КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» спільно з Академією української преси проведено 15 науково-методичних, науково-практичних семінарів, 3 фестивалі, одну міжнародну науково-практичну Інтернет-конференцію, 2 обласні конференції з обміну досвідом щодо ефективного впровадження медіаосвіти в освітній процес. Усього в заходах узяли участь 1120 педагогів.

На III етапі дослідно-експериментальної роботи 16 педагогів пройшли навчання в літніх медіа школах Академії української преси, яка співпрацює з Міністерством освіти і науки України.

У 2016 році проведено Четверту міжнародну науково-методичну конференцію «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи», у якій взяли участь 19 закладів освіти області, 10 закладів освіти стали учасниками XLIII обласної тематичної відкритої виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття» за темою «Упровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес закладів освіти Харківської області».

За результатами експерименту розроблено модель фахової підготовки медіапедагогів на базі закладів післядипломної педагогічної освіти, здійснено

моніторинг розвитку медіакультури вихованців закладів дошкільної освіти, учнів початкової та основної школи. Упроваджено реалізацію практичного аспекту медіаосвіти шляхом організації гурткової роботи в закладах дошкільної та загальної середньої освіти.

Підготовлено 78 публікацій, у яких висвітлено результати експерименту, у тому числі вийшов друком науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій. Упровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес навчальних закладів» (випуск № 1(13), 2016).

Результати дослідно-експериментальної роботи презентовано на Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Розробка ефективних інноваційних моделей та технологій медіаосвіти в сучасних закладах освіти», XI Міжнародній конференції «Стратегія якості у промисловості освіти», П'ятій міжнародній науково-методичній конференції «Практична медіаграмотність: міжнародний досвід та українські перспективи», VII Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті», II Міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «WorldEdu».

На заключному етапі експерименту у 2018 році проведено Фестиваль педагогічних ідей «Медіаосвіта в сучасній школі: досвід, проблеми, перспективи».

Результати дослідно-експериментальної роботи засвідчили значне зростання рівня медіа культури дітей та молоді (понад 25%). Тому досвід медіапедагогів Харківщини з питань упровадження медіаосвіти в закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти потребує поширення, а дослідно-експериментальна робота – продовження за оновленою темою **«Науково-методичні основи створення моделі наскрізної медіаосвіти в закладах освіти Харківської області» на 2019 – 2024 роки.**

Ректор

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

Л.Д. Покроєва

Вольянська
Посмітна